

Dosarul nr. 2ra-1729/2021

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mămăligă)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, Iu. Cotruță, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lidia Poalelungi împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul de Poliție Anenii Noi cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan, și a fost menținută hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 05 august 2019, Lidia Poalelungi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, Ministerului Finanțelor al RM, Ministerului Afacerilor Interne al RM și Procuraturii Generale a RM, intervenient accesoriu Inspectoratul de Poliție Anenii Noi, solicitând încasarea prejudiciului material în mărime de 25000 de lei și a prejudiciului moral în mărime de 1500000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin încheierea din 21 mai 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul central, a fost admisă plângerea înaintată de Lidia Poalelungi și s-a dispus anularea ordonanțelor Procuraturii Anenii Noi din 13 iunie 2017 și 30 iunie 2017 privind refuzul în pornirea urmăririi penale și clasarea materialului penal nr. XXXXXXXXXX, fiind dovedit și faptul încălcării dreptului de acces la informație.

A relevat reclamanta că, organele de drept în mod ilegal au dispus încetarea urmăririi penale, fără a se expune asupra solicitărilor cu privire la intentarea acțiunii civile în cadrul urmăririi penale.

A menționat reclamanta că, probele pe care le deține demonstrează cert vinovăția cet. Vitalie Isac, și care au dus la agravarea stării sale de sănătate. Concomitent a relatat că, pentru înlăturarea consecințelor numeroaselor traume suferite, a suportat cheltuieli materiale în mărime de 25000 de lei.

A afirmat reclamanta că, din cauza aplicării torturii față de ea, a tratamentelor cu cruzime, inumane și degradante, a suportat suferințe psihice și fizice, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează în cuantum de 1500000 de lei.

A relatat reclamanta că, în temeiul prevederilor art.6 al Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și art. 1-6 al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, este în drept să solicite constatarea încălcării drepturilor și libertăților sale și repararea prejudiciului material și moral cauzat de către organele de drept prin încălcarea termenelor rezonabile de desfășurare a urmăririi penale și prin aplicarea eronată a normelor de drept din Codul de procedură penală.

Prin hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Lidia Poalelungi, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 16 decembrie 2020, Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Terziman a declarat apel împotriva hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Terziman Alexandru, și a fost menținută hotărârea din 24 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în raport cu criticile formulate în apel și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, a conchis că, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge cererea de chemare în judecată.

La caz, instanța de apel a reținut că, prima instanța just a constatat că, în speță nu sunt întrunite și aplicabile prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, reglementează expres, în mod limitativ cazurile și condițiile răspunderii patrimoniale a statului pentru erorile comise de organele de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești.

Totodată, instanța de apel a constatat că, la art.3 alin.(1) din nr. 1545-XII din 25 februarie 1998, sunt prevăzute expres cazurile când este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice iar, pentru alte situații, distincte de cele indicate în art. 3, Legea nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 nu este aplicabilă.

Prin urmare, în speță, instanța de apel a menționat că, nu s-a constatat prezența unor cazuri de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale și contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură și de instanțele judecătorești, astfel, instanța de apel reținut că, prevederile Legii nr. 1545-XII din 25 februarie 1998 privind modul de

reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, nu sunt aplicabile.

La caz, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a constatat și netemeinicia pretențiilor apelantei Lidia Poalelungi cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat de către organele de drept prin încălcarea termenelor rezonabile de desfășurare a urmăririi penale în temeiul art.1-6 al Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, deoarece nu cad sub incidența normelor expuse supra or, pentru a dispune repararea prejudiciului material și moral, trebuie de demonstrat că fapta cauzatoare de asemenea prejudiciu este recunoscută de lege ca una care îndreptățește prejudiciul.

În astfel de circumstanțe, instanța de apel a atestat că, în prezenta speță, lipsesc temeiurile de încasare a prejudiciului material și moral pretins or, repararea prejudiciului cauzat se face doar dacă ar fi fost confirmată o legătură de cauzalitate între dreptul încălcat și prejudiciul pretins.

La 27 septembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, iar la 29 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrala a hotărârii din 24 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanțele de judecată inferioare au aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, iar aceste încălcări ale instanțelor de judecată inferioare au dus la soluționarea greșită a litigiului.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, instanța de apel a emis decizia la 22 iunie 2021 și expediată participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 26 iulie 2021, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d.224-Vol.I). Prin urmare, recursul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan împotriva deciziei din 22 iunie 2021 a Curții de Apel Chișinău, se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 15 octombrie 2021, Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat

intimaților copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 03 noiembrie 2021, Ministerul Afacerilor Interne, a depus referință la recursul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan, prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, în sensul dat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Lidia Poalelungi, reprezentată de avocatul Alexandru Termizan, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru